

Ἡμεῖς ἀγαπήσαμε ἡμεῖς εἶπα ἐγὼ Πῶλος ἀσάμει μβαά ἐχόμελε βῶς Κρασ νέ Κῶρεντ

*Πῶλος ἀτάμεγε Ἐσωῶ νε ἀνεμμεγε γέτύτε
ἐχόμελε βῶς Ἰῶσ νέ Κῶρεντ*

¹ Με Πῶλος μου Ἐσωῶ ἀγυά ννό μβε ἡγβά Κρασ Ἰῶσ νδере ἵ ἀκελεγε, νε νσάμει ἡμε γίνα. Ἐσέ νε μεἵμε σέ Τίματι δέλω ἐνύ ματάμε. Ντάμει ἡμε γίνα ἔτα νύ ἐχόμελε βῶς Ἰῶσ νέ μελω Κῶρεντ νε βῶς Ἐσωῶ ἀκο ἀβί ἀλύ νέ γεβάγε μεωά Ἀκὰγ. ² Ννεμμεγε ννό Ντε σέ Ἐσωῶ νε Ἀτά Ἰῶσ Κρασ ἀλέρέγε ἐνύ γαλόγάλῶ νε ἀπυε ἐνύ δέβε νεσῶ νε ἀτε.

*Ἐσωῶ ἀφύε βῶς μετῶ νέ ματι μακο ἀγί ἀγενε
ἐφωγυαλε*

³ Δέταμέγε Ἐσωῶ μου ἀλύ Ἐσωῶ νε ντε Ἀτά σέ Ἰῶσ Κρασ. ἵ ἀλύ ντε ἀγί ἀγενέ βῶς μεσῶ, νε Ἐσωῶ μου ἀφύε βῶς μετῶ ματιματι. ⁴ ἵ ἀφύε ἐσέ μετῶ νέ γένδε ἐφωγυαλε ἐώ ἐσέ δέγενε ννό ἐσέ ντό δέκαά νδере δέφύε βῶς ἀβί ἀγενέ ἐφωγυαλε μετῶ. Δέκε δέφύε ἐβῶ μετῶ, δέφύεγε ἐβῶ μετῶ ῶγε νδере Ἐσωῶ ἀφύε ἐσέ. ⁵ ῶγε νδере ἐσέ δέγενέ ἐφωγυαλε δῶ γέτύτε δέχόμε μμεγε νε Κρασ, μβῶντό νε Ἐσωῶ ἀφύε ἐσέ μετῶ γβене γέτύτε δέχόμε μμεγε νε Κρασ. ⁶ Νδере ἐλύμβῶ, μβῶγε ἐσέ δέκε δέγενέ ἐφωγυαλε, ἐλύ λέ ννό Ἐσωῶ ἀφύε λέ ἐνύ μετῶ νε ννό ἀφερέ ἐνύ νέ ἐφωγυαλε γάβο. Νε μβῶγε Ἐσωῶ ἀφύε ἐσέ μετῶ ἐλύ λέ ννό ἐσέ ντό δέφύεγε ἐνύ μετῶ νε ννό ἐνύ δεβῶ

εshye dékógé metṓ dégene gefógé εfwyale εwé εsé dégené. ⁷ Metṓ εwé εsé déneré ne εnyú εnyigé fṓ néndé dékaá nnó ndere εnyú dégené εfwyale ne εsé chóncho, Εσωῶ άfyεé nyε ntó εnyú metṓ wyε ndere άfyεé εsé.

⁸ Αημε sé, dékelegé εnyú dékaá gefógé εfwyale εwé εsé dégené né gebagé mewaaά Εsya. Εsé dékpe né εfwyale εwé επwṓ εsé mamkpa ne επye εsé debṓ defere metṓ nnó débεé sé abε. ⁹ Εbṓ ελύ wyε εκέ lé mpa ne asṓ nnó άbṓ manwa εsé. Υέmbṓ εwena επye nnó εκάgé εsé déliígé mmyε ne gemεge sé ambṓ, déligé elé mmyε ne Εσωῶ muú apye bṓ άkwilegé né negbo. ¹⁰ Ji aferé εsé né manoó negbo. Ji aferege nyε wyε εsé né εfwyale. Ne εsé déneré metṓ ne ji nnó aferege nyε wyε εsé né εfwyale ferege. ¹¹ Εnyú ntó pógé dénénεmmyε gétúgé sé. Dépyεgé mbṓ, gejamégé bṓ άnené nyε mmyε gétúgé εsé ne Εσωῶ awuú nyε mmyεmenεne eyi mbṓ aléré εsé galógálṓ ne gejamégé bṓ átamege nyε ji gétúgé galógálṓ ayi ji áleré εsé.

Ula bi Pál ákware ndṓ neke nií alá ma jyε sé né Kōrent wṓ

¹² Genó εyigé εsé dedoó εbwṓ εwṓme gelú nnó, matṓ sé ágarege εsé nnó délú pópó né yéndégenó εyigé εsé dépyεé fa mme, chacha gébégé délú ne εnyú, ne déjógé wyε wáwálé. Εsé délií fṓ mmyε né dénjaré άkwaá wṓ, délií lé mmyε né utó bi utanegé né galógálṓ ayi Εσωῶ álerege εsé. ¹³ Genó εyigé εsé désame né eta εnyú elé genó eyi gelú εsé metṓ débií genó wṓ. Υέ elé εnyú dela dékaá gefoge bṓ abi εsé délú chanéné wṓ, εsé déneré metṓ nnó bií uma εnyú dékágé nyε εsé chánéné. ¹⁴ Ne né bií bi

Ata sé Jis̄s Kras achw̄ó, dedoó nyε εb̄w̄ εw̄m̄é gétúgέ sé wyε ndere esé ntó dedoó nyε εb̄w̄ εw̄m̄e gétúgέ nyú.

¹⁵ Ndere nwyá umε bina né met̄ó, me mb̄o nshuú me nnó nchw̄ó nge enyú, nnó enyú debó mejé magbe apea. ¹⁶ Me mb̄o nshuú mangε enyú gébégé nké jyéé Masedonia ne gébégé me nké nkeregé meso nnó enyú dépoó me nyje né gebágé mewaá Judiya. ¹⁷ Ndere me nshuú mb̄o nla chw̄ó sé w̄ó, nnó me mb̄ó ndoó mb̄o lé manaá ndoó mawéé? Waá nnó me nlú mb̄o élé eké muú mme, muú ákámegε “Eeh! Eeh” ne “Ngba! Ngba” gébé gemaá? ¹⁸ Tε mbaá Es̄w̄o agarege wáwálé mekomej̄ó ayi esé dégarε enyú ápó nya f̄ó “Eeh ne ngba.” ¹⁹ Jis̄s Kras Maá Es̄w̄o muú Silas, Tim̄oti ne me dégaré enyú abya wuú ápó f̄ó muú ayi ajógé eeh ne ngba gébé gemaá. Ji alú lé “Eeh” ayi Es̄w̄o. ²⁰ Jis̄s ne alu muú ayi alérége nnó Es̄w̄o akame nnó, “Eeh” né mbaá yéndégenó eyi ji anyémeno. Ge ula bi esé déjógé nnó, “Amen” né mab̄o Jis̄s ne déchyεge n̄ḡo mbaá Es̄w̄o mb̄o. ²¹ Es̄w̄o Jimb̄o ne apyε esé ne enyú chóncho détené ne eshyε ndere déchome mmyε ne Kras. Ji ne afyéé esé nnó debe b̄óó bíí, ²² ndere afyéé esé Mendoó Ukpea né mat̄ó nkane gelo jíí. Mendoó wuú ewém̄b̄o elérége nnó esé désele nyε unó bi Es̄w̄o achyεge b̄óó bíí.

²³ Me nkuú Es̄w̄o ndere nte sé wa, nnó genó eyigé me njógé gelú wáwálé. Ula bi me nla mma kere sé ewú mb̄o né Kōrent w̄ó úlú nnó ékágé met̄ó us̄ó wa epyε enyú déb̄o efwyale. ²⁴ Esé démmyε f̄ó nnó déma degaré enyú genó eyigé déb̄o mamfyε met̄ó wyε, néndé enyú détene me ne eshyε né genó eyigé défyéé met̄ó wyε. Esé dékeleγε lé nnó décho

mbwa ne enyú dépyege utó ulua nnó enyú débe ne nechachó.

2

¹ Getú eyigémba, ne me mkpe jós nnó mmagé keré sé eta nyú néndé nchwágé mpyeé nye enyú déla ne mesome. ² Me pyegé mató áwágé enyú, ndé bós cha abeé abi ápye metó egó me? Wye lé enyú abi mpye déla ne mesome ne débée. ³ Ge ula bi me nsame gefágé ηwe yimba eta nyú mba nnó ékágé nchwágé ewú, bós abi álu mampye nnó metó egógé me, ápye metó esógé lé me sós. Ne nkaá cháñéné nnó metó eké egó me egó ntó enyú ako. ⁴ Nsa enyú ηwe yina ne ubalé ne mesome né metó ne manse né ame. Ula bi me nsame ji upó fó nnó mpye mató aso enyú, úlú elé nnó mpye enyú dékaá gejamégé gejeé eyigé me mbós ne enyú.

Merme ayi ápye gabo débó manjii ji nte

⁵ Mbógé muú fó né geluage nyú achwó ne efwyale, apye fó me nwú ubalé ndere enyú ako déwuú wó. Me njógé mba ékágé ebe nnó me mma jós ewu dós wó. ⁶ Ndó ayi enyú gejame déshulé muú yimba akwané. ⁷ Ndere elúmba, jigénté gyeé ayi ji apyeé, défyé ji metó nnó ékágé ji ála meshwemeshwe abo gepwa. ⁸ Ne nnene enyú mmye nnó dema délere ji nnó délu gboó wye ne ji. ⁹ Ula bi me nsame enyú ηwe yimba úlú nnó mfwaré enyú mbógé dépye yéndégenó eyigé me ngaré enyú nnó dépye. ¹⁰ Yéndémuú ayi enyú déjigénte gye ayi ji apye, me ntó njigé ji nte. Me njigénte gabo muú chacha mbógé mechó ebegeé nnó me njii ji nté né galógáló nyú. Ne mpye mba né mbe ushu Kras,

11 nnó ékágé danchōmeló abō esé déndó néndé dékaá me nkyaá ayi alu ji metoó.

Utó Kras ebi esé dépye úlú eké gebe gelógéló né eta Esōwō

12 Gébégé me nkwōné né melō Truus, Ata apye me nge meti mangaré abya melóméló Kras.

13 Yémbō metoó wa echyée me efwyale néndé mengé fō menme sé Titōs wye wó. Ndere elúmbō, nlya kpe ebwó nfe né melō Masedonia.

14 Yémbō matame mabe ne Esōwō. Ji ammye apwō ne ase esé bōó denō bíí dékéne déjye ne ji gétúgé déchome mmye ne Kras. Ji aselé esé apye bōó ákage dépōré Kras né yéndé mbaá ayi déjyee ne depō etiré mbō désanega déjyee eké gebe gelógéló.

15 Geḡwáge esé gelú eké gebégé elu ewé ásoó né mewē Kras achyegé mbaá Esōwō. Bōó abi Esōwō áwené gemége bwó áwuú geji cha ne abi ánome mme detú áwuú geji cha. 16 Né mbaá bōó abi ánome mme detú esé delú eta bwó eké geboboge gebe eyi gechwóó ne negboó. Né mbaá bōó abi Esōwō awené gemége bwó delú eta bwó eké gebe gelógéló eyi gechwóó ne geḡwá. Ndere elúmbō, ndé muú akwane mampye gefōgé utó bina? 17 Esé depō fō bōó abi ágbarege meko mejoó Esōwō byabya eké genó gesé ndere bōó abifō ápyee. Yémbō gétúgé Esōwō atome esé, esé dégarege ji ne mataó sé mmu pópó né mbe ushu wuú ndere baá utó Kras. Esōwō alu nteεε esé.

3

Menomenyee meke epwō ewé gekwene

¹ Nnó esé démagé lóó mbó élé mamfège gemεgέ sé? Waá nnó esé dékelege nnó muú fò asá ηwe ayi afεge esé ató eta nyú, yé ayi nnó enyú désa défεgέ esé ndere bók ne atε ánlere abifó ápyεé? ² Ngba, enyú ambók delú eké bó ηwe abi áfεgέ esé. Geηwáge nyú gelú eké bó ηwe abi asamé né mmu matók se, yéndemuú ákagέ kú abi akaá utók ulóúló bi esé dépyεé. ³ Enyú délere nnó delú eké ηwe ayi Kras asamé atóme esé déchwók ne ji. Asá fók ηwe yina ne genogέ ηwe wók, ásá lé ne Mendoók Εσωω muú alú mebe. Asá fók ji né ubaré mataá wók, ásá lé né mmu matók akwaá.

⁴ Esé dékage jók unók bina ndere dénere metók ne Εσωω gétúgέ genó eyigέ Kras apye. ⁵ Εpók nnó esé dékwané mampyε genó fò né mmyemmye sé, élé Εσωω ne apye esé dékwanεge mampyεé yéndegenók. ⁶ Ji ne apye esé dékwane mambe baá utók bií né menomenyεé meke. Menomenyεé ewéna epók ebe ewé ásamé, elú lé Mendoók Εσωω. Ebe ewémbó etené bók né negbók, yémbó Mendoók echyεge bók geηwá.

⁷ Ne mbogέ nnó utók ebe Mosis ewé ásame né ubare mataa, ewú ewé eténe bók né negbo, echwó ne geηgbó eyi gepyεé bók Israeli alá kágé pe fò Mosis né ushu chó gétúgέ ushu bií ugenege dok yé élé geηgbó eyigέ gegboók gelú gejyεé, ⁸ nnó utók Mendoók Εσωω muú achwók ne geηwá uchwók nyε fók ne geηgbó eyi gepwók eyina? ⁹ Mbogέ nnó utók ebe ewéna ewé etené bók né negbók, ewyá gefogέ geηgbó eyina, fεrege ndere geηgbó eyigέ utók Mendoók Εσωω muú apyεé nnó debe cho né mbe ushu wuú gebé. ¹⁰ Wáwálé né mechó ewéna alú nnók, genók eyi gebó gewyaá geηgbó mbεmbe gepó sé

ne genḡbɔ chacha néndé genḡbɔ gekε eyi gechwɔ́ gégénégé gepwɔ́ geji. ¹¹ Ne mbɔ́gé genó eyigé nya gebɔ́ gegboó gelú gewyaá genḡbɔ́, εbyennó eyi gela te etém gewyaá genḡbɔ́ gepwɔ́.

¹² Te mbaá εsé débelé umέé chánéné nnó mbɔ́ ne εlu, εsé depyέé unó ne metɔ́ mende. ¹³ Εsé debɔ́ fɔ́ mampyέ eke Mosis muú akwere ushu bíí nnó ekage bɔ́ Isrēli age ndere genḡbɔ́ eyigémbɔ́ gegboó gelú. ¹⁴ Yémbɔ́ mataó bɔ́ bimbɔ́ alu wyέé sésélé akaá ye genó wɔ́. Mbɔ́ ne alu kpaá te fina. Ye akúgé gekwenege meno menyεέ ákágé fɔ́ ula. Εlú eké genó eyimbɔ́ gelú εbwɔ́ né mataó kwekwere. Genó eyi gekágé pyέ nnó afere εbwɔ́ genó eyina né metɔ́, elé mbɔ́gé εbwɔ́ afyεge metɔ́ ne Kras. ¹⁵ Wáwálé alú nnó, te fina εlú eké genó eyigémbɔ́ gelú εbwɔ́ né mataó kwekwere néndé yé akú εbe Mosis εbwɔ́ ákágé fɔ́ ula. ¹⁶ Yémbɔ́, muu akwɔ́regé metɔ́ akwɔ́legé Ata, Εsɔ́wɔ́ aferege genó eyi gekwere mbɔ́ ji ushu. ¹⁷ Nana Ata ayi me njógé mbɔ́ akene ne Mendoó Εsɔ́wɔ́ ne apyέé unó bina. Ne yéndé mbaá ayi Mendoó Ata εbeε, εpyέ bɔ́ álaá mmyεmmyέ bwɔ́ genó gefɔ́ gewele sé εbwɔ́. ¹⁸ Ne εsé abi genó gefɔ́ gela gekwere εsé mataó wɔ́, dégene genḡbɔ́gé Ata eyi gegenege εse mmyέ eke ηmεέ nnó dékwɔ́rege wyέ kwɔ́rege δεbe eke ji. Ndere dékwɔ́rege dégenege wyέ genege, elé Ata muú akene ne Mendoó Úkpea ne apyέé nnó εbe mbɔ́.

4

Unó mabɔ́ né mmu ujemeséé

1 Tε mbaá Εσωω né galógálós wuú, achyεé εsé utóó bina nnó dépye, ese depó fó ne gepwyaá mampye ubi. 2 Εsé délyaa deporé défya ne unó bi uchwoó ne mekpo unóó. Εsé débwoólégé fó bóó, ne débwoólégé fó amu ne mekomejóó Εσωω. Εsé dégaregé lé bóó wáwálé ayi atome ne Εσωω né gefóó eyi yéndemuú agene nnó εsé dégarege wáwálé né mbe ushu Εσωω ne bóó abi agaregé wáwálé akaá nnó mbo ne elú. 3 Yε mbogé abya melóméló ayi εsé dégarege alú lé bibií, ebyennó alú lé bibií mbaá bóó abi ánome né mme detu. 4 Danchomeló muú alu εσωω bóó mme, anii με ame bóó abi álá fyεé metóó ne Kras wó. Ndere elúmbó, ebwó ákágé gé fó ndere genjbo eyi getanege né abya melóméló gegenege. Ebwó ákágé fó ula abya melóméló yimbó ayi atome ne ηgó Kras. Ji Kras alu mekréé Εσωω. 5 Néndé ndere dégarege abya melóméló déselé fó ji nnó dépye bóó áge εsé, dégarege ji nnó bóó áse Jisós Kras nnó ji alu Ata. Ne εsé ambóó delú lé baá utóó nyú gétúgé Jisós. 6 Εσωω muú ajóó nnó, “Genjbo gegene né mmu gemua,” ji apye genjbo jii gegene né mmu matóó sé mampye εsé dékaá genjbogé. Εσωω eyi gegenegé né ushu Jisós Kras.

7 Ndere Εσωω apye εsé dékaá mbo εsé delú lé éké ujeé meseé ebi áfyéé genóge mabo né mmu. Mechó ewéna elúmbó, manlere nnó utó bi upwóó amu, ebi εsé déwyaá utane lé né mbaá Εσωω epóó eta εsé ambóó. 8 Efwyale efinegé εsé matimati yémbó dégbege wye gejulé. Gébé eyigé fó dékwene tametame yémbó délyage fó utóó sé. 9 Bóó ámmye amu ne εsé yémbó Εσωω alyagé fó εsé shushuú. Atulege εsé yémbó ákágé chó fó genwáge εsé. 10 Efwyale ewé εsé dégene mbo yéndégébé,

elú wyε eké negbo né Jis̄s ne esé dékpane mb̄o né menyammye sé dékene. Epyemb̄o nnó b̄oó ágene nnó genwáge Jis̄s gelú né menyammye sé. ¹¹ Né genwágé sé geko fa mme, délu wyε né mmu efwyale ewé echw̄ó ne negbo gétúgé dékw̄alégé Jis̄s Kras. Epyemb̄o nnó b̄oó ágene genwágé Jis̄s né menyammye sé ayi alá abeé f̄ó te kwyakwya. ¹² Ewéna eleré nnó, esé dékame negbo nnó enyú deb̄o genwá eyi gélágé byé.

¹³ Muú f̄ó áj̄ó né ηwe Es̄w̄o aké, “Me mfyε met̄ó ne Es̄w̄o gétú eyigémb̄o ne ηj̄ó.” Esé ntó delu mendoó ema ne ji, ewé epyε esé défyεé met̄ó ne Es̄w̄o getú eyigémb̄o ne déj̄ó. ¹⁴ Esé dékaá nnó Es̄w̄o muú apye Jis̄s Kras akwilé né negbo, apye nyε ntó esé dékwilé né negbo chónchó ne Jis̄s, ase esé chónchó ne enyú déchw̄o détene né mbe ushu wuú jimboó. ¹⁵ Efwyale ewéna meko elú lé né galógál nyú. Ndere elúmb̄o, Es̄w̄o alerege nyε galógál wuú mbaá b̄oó gejamé gejamé. Ewémb̄o epyε nyε ebw̄ó atamege ji, ne ji ab̄oó nyε ηḡo.

Esé dépwaá f̄ó néndé défyεé wyε met̄ó ne Es̄w̄o

¹⁶ Ndere unó bina úlú mb̄o, esé débεé f̄ó ne gepwa. Ye elé menyammye esé akw̄ó ajyεé, Es̄w̄o achyεgé mandoó sé utó yéndé bií. ¹⁷ Efwyale ewé esé dégene mb̄o nana elú lé gachyεé ne ebelege ye, yémb̄o echw̄ó lé esé ne gekpekpege ηḡo ayi apw̄ó amu ne abeé te kwyakwya. ¹⁸ Esé défyεé f̄ó ame né unó bi dégene, défyε lé ame né unó bi dela dékágé gé ubi. Ula úlú nnó unó bi esé dégené ubeé lé né mboó gébé. Yémb̄o ebi esé délá dégené ubi ne ubeé te kwyakwya.

5

Menyammyε meke asεle nye melu ayi gekwene

¹ Menyammyε sé fa mme alú eké maá geto ayi déjwǎlege wyeé. Dékaá nnó mbǎgé amugé maá gepú yina, Εσωω achyεgé esé ayicha né mfaánebuú déjwǎlé wyeé. Akwaá fǒ wǒ átenege ji wǒ, elé Εσωω jimboó ne átenege ne gebéé wyeé τε kwyakwya. ² Esé déshwaá meshwa né genwágé sé yina nana, ne déshyage nnó Εσωω afyε esé menyammyε sé ayi meke ayi atanegé né mfaánebuú ndere afyεé muú ndeé meke. ³ Gétúgé nnó yé dégbo lé gboó afyεgé esé menyammyε yimbo ayi mfaánebuú, esé débéé fǒ gejǎgéné. ⁴ Ndere esé delú né menyammyε yina ayi alu eké maá geto, déshwaá meshwa gétúgé déwuú ubale, deshwaá fǒ nnó dékelege mangbo. Dékelege elé nnó Εσωω achyεé esé menyammyε ayi abeé τε kwyakwya nnó áse melú ayi ágboó. ⁵ Εσωω jimboó ne akpome esé mmyε né mechǎ ewéna, ne achyεé esé Mendoó Ukpea ndere genó eyigé ji áchoó utó né mbaá genó eyi gechwǎó.

⁶ Ndere elúmbǎ, esé dékaá wáwǎlé nnó Εσωω achyεgé nye esé menyammyε ayi meke, néndé τε mbaá esé delú mebe né menya sé yina, neke neshya esé dǎó mambe né mbe ushu Ata. ⁷ Ndere esé delú fa mme, delú mamfyεge metǎó ne ji, epǎfǎ mangene ji ne ame. ⁸ Esé débǎó eshyε né metǎó ne dékelege nnó délyaá menyammyε yina, déjyε né melǎ sé débε ewú ne Ata Jisǎs. ⁹ Ndere elúmbǎ, yé delú né menyammyε yina, yé ayi né, esé demuame lé nnó dépyε metǎó εgǎgé ji. ¹⁰ Néndé esé ako debǎ mantene unǎó mpa né mbe ushu Kras. Ji ajwǎlege

nyε né geluogé mpa, aso mpa yéndémuú. Ne yéndémuú aboo nyε nsa né galógáló yé gabogabo ayi apyεé gébégé ji alú né menyammyε yina fa mme.

Kras apyε boó akerege né nesə ne Esəwə

¹¹ Tε mbaá εsé dékaá nnó Ata ne alú muú ayi εsé débóó mamfagé, dékpeage boó mbə nnó ákame ne abya melóméló Kras. Esəwə akaá ufóó boó abi εsé delú ne mbelé umεé nnó yé enyú ntó dékaá chánéné né mmu matóó nyú. ¹² Esé démmyε fó nnó déma défεge gemε gese εta nyú. Demmyε élé nnó enyú debε ne ula bi dékágé dógé εbwə εwəme gétúgé sé, nnó enyú débε ne meko manshuú mbaá boó abi ábwεgé mmyε gétúgé dékpakpa ate bó épófó gétúgé awyaá gepə gelógéló. ¹³ Elú eké enyú défεrege nnó mekpo épó εsé chánéné. Yé makpo ápó εsé chánéné, elú lé gétúgé dékelege nnó dépyε Esəwə abə ηgə. Yé makpo alu εsé chánéné elú lé né galógáló nyú. ¹⁴ Gejeé eyigé Kras aboo ne εsé ne getene εsé dépyεé yéndégenó, néndé εsé dékaá nnó ji agbo gétúgé boó ako. Ndere elúmbə, εsé ako dégbo chóncho ne ji. ¹⁵ Kras agbo gétúgé boó ako nnó boó abó geηwá eyigé ji achyεge, áβεgé fó abε mampyεgé élé unó bi ugóó εbwó metóó, ápυεge lé unó bi ugóó ji metóó. Ji ne agboó ne akwilé né negbó gétúgé bwó.

¹⁶ Ndere elúmbə, εbə nana ejyεgé mbε εsé dépele sé boó né mashu ndere boó mme ápυεé. Mbə ne dépele nya Kras ne nana dépelé sé ji mbə. ¹⁷ Ewéna εtene nnó muú achogé mmyε ne Kras, alaá muú meke. Geηwá eyi gekwene gekoó me, gεge yé eyi gekε gechwó. ¹⁸ Unó bina uko élé Esəwə ne apyεé

ubi. Ji muú apyéé esé dékeré né nesò ne ji gétúgé genó eyi Kras apyéé, ne achyéé esé utóó bi dépyéé bóó akerege né nesò ne Esòwò. ¹⁹ Mekomejòó ayi esé dégarege alú nnó, Esòwò akε ne Kras apyéé bóó áge meti ákere né nesò ne ji. Ji ágbáregé sé εbwò nnó alú gyéé né gabo ayi εbwó ápyéé. Elé mekomejòó yina ne ji afyéé esé né amu nnó dégaregé bóó ndere ji apyéé bóó ákerege né nesò ne ji.

²⁰ Getú eyigémbò ne esé delú bóó dentóó Kras. Ne esé dekpeage enyú né unó bina wye ndere Esòwò jimboó abò ajóge ne enyú. Ne dékpane enyú geke gétúgé Kras nnó dékeré né nesò ne Esòwò.

²¹ Gétúgé esé, Esòwò apye Kras muú ayi alá pyéé yé gabo wó ala muú mebo nnó esé déke ne ji, débe cho né mbe ushu Esòwò wye ndere ji Esòwò alú.

6

Pòl agaré efwyale ewé ji ágene ndere apyéé utóó Esòwò

¹ Ne ndere ate bóó abi apye utóó chónchó ne Esòwò, esé dekpeagé enyú nnó ékágé dépye genó eyi gepyéé galógáló ayi Esòwò aleregé enyú ano mme detú. ² Esòwò ajóó nya wye ndere ásamé né mmu ηwe wuú nnó “Bíí bi me nlú manleré enyú galógáló ukwónégé, me nwú mmyemenene nyú, bíí bi me nlú mawené gemége nyú ukwónégé, mpoó enyú.” Wúgé, gébé eyigé Esòwò aleregé bóó galógáló gekwone. Wúgé nana elé gébé eyigé Esòwò awenege gemége bóó.

³ Esé dépyéé fò genó eyi gegbéé muú fò meti manchwó mbaá Esòwò nnó ékágé genó fò gebe gyéé né utóó bi esé dépye. ⁴ Yémbò yéndégenó eyi gepyéé eta sé, esé délerege wye nnó delú baá

utó Esɔwɔ. Dekoge metáó né ubale ebi déwuú, degene efwyale ufóó ufóó, unó ulíí esé mange, ne gébé eyigé fɔ efwyale ebanege esé. ⁵ Atulé esé, áfyε esé denɔ, áchwáá esé ne mammyε, dépyéé matáó ami mapwáá eshyε esé, débelege mpe, débelege mesa, yémbɔ dékogé wyéé metáó. ⁶ Débéle genwáge sé pópó, dékágé depɔré Esɔwɔ chánéné, dékogé metáó, délerege bóó galógáló, Mendoó Ukpea egbeé esé mmyε ne délerege bóó gejeé wáwálé. ⁷ Esé dégaregé bóó genó eyi gelú wáwálé, dépyε unó né utó bi Esɔwɔ achyεgé esé. Unó bi esé dépyε cho né mbe ushu Esɔwɔ úlú eké unó ummyε ebi esé déselé déñmeé umyε ne ebi dégbéé menyammyε sé né depɔré Esɔwɔ. ⁸ Esé dépyéé wyε utáó Esɔwɔ yé elé bóó abifɔ anógé esé, abifɔ ábyaá esé. Bóó abifɔ áfεge esé, abifɔ acháá esé mabɔ. Bóó abifɔ ájógé nnó esé délú bóó gebyɔ yémbɔ esé dégaregé wyε wáwálé. ⁹ Bóó abifɔ ájógé áké esé delu kpe bóó waá yémbɔ bóó ákaá esé yéndé mbaá. Dekoge né manoó negbo yémbɔ delú wyéé abε. Achyεgé esé efwyale yémbɔ áwa fɔ esé wó. ¹⁰ Yé elé bóó ápyε nnó esé debe ne mesome, delu wyéé ne nechóchó yéndégébé, elú eké delú mbya yémbɔ dépyéé gejamégé bóó abóó gefwa. Elú eké depɔ yé ne genó gefɔ yémbɔ dewyaá unó uko.

¹¹ Anme ba bóó Kōrent, esé dégaré enyú yéndégenó eyi gelú esé né unε. Esé denene matáó se fuú eta nyú. ¹² Esé fɔ wó délyaá manleré enyú gejeé wó, elé enyú ne délyaá manleré esé gejeé. ¹³ Me njógé ne enyú nana ndere baá ba. Nenege matáó nyú eta sé ndere esé ntó dénené ne eta enyú.

Dékege fɔ gekage neke gemaá ne bóó abi alá fyéé

metṵ́ ne Kras wṵ́

¹⁴ Dékege fṵ́ geke neke gemaá ne bṵ́ abi álá áfyéé metṵ́ ne Kras wṵ́. Genó eyi gelu cho genyéé mbṵ́ dejeé ne genó eyi gelu gyéé nnó? Waá genḡbṵ́ gebéé mbṵ́ mbaá ama ne gemua nnó? ¹⁵ Kras ne danchṵmeló abéé mbṵ́ meko ama nnó? Muú ayi afyéé metṵ́ ne Kras ne muú ayi álá áfyéé metṵ́ ne Kras wṵ́ áchome mbṵ́ mbwa nnó? ¹⁶ Echa Eṵwṵ́ ebéé mbṵ́ meko ama ne aló uka nnó? Néndé esé delú echa Eṵwṵ́ muú alú mebe. Elú wyε ndere Eṵwṵ́ jimṵ́ ajṵ́ aké, “Me njwṵlege nyε ne ebwṵ́, nkene ne ebwṵ́, me mbéé nyε Eṵwṵ́ bwṵ́, ne ebwṵ́ ábéé nyε bṵ́ ba.” ¹⁷ Ndere elúmbṵ́ Ata aké, “Tanege né geluage bwṵ́, défa mbwa ne ebwṵ́. Détagé fṵ́ genó eyi gewyaá deba. Dépyεgé mbṵ́, me nselé nyε enyú. ¹⁸ Me mbéé nyε Nte nyú ne enyú débéé nyε baá ba abi andeé ne abi ande. Mbṵ́ ne Ata Muú Apwṵ́ amu ajṵ́.”

7

¹ Aḡme ba, te mbaá Eṵwṵ́ anyémeno nnó apye unó bina eta sé, shwṵnege amu né yéndégenó eyi gepyéé nnó menyammyε ne matṵ́ sé ábége fṵ́ pṵ́pṵ́. Dénógé Eṵwṵ́, dépyε genwágé sé gebε pṵ́pṵ́ gekwane ndere Ji akelege.

Pṵ́ alu ne necháchṵ́ gétúgé echomele bṵ́ Jisṵ́s né Kṵ́rent ákwṵ́ré matṵ́ bwṵ́

² Nenegé matṵ́ nyú eta sé, esé dépyéé fṵ́ muú fṵ́ gabo wṵ́. Esé déchṵ́ fṵ́ muú fṵ́ mekpṵ́ wṵ́. Ne esé dényéé fṵ́ muú fṵ́ upwṵ́ wṵ́. ³ Me njógé mbṵ́, epṵ́fṵ́ nnó me nké enyú delu gyεε, néndé me mbṵ́ me mbe ngaré enyú nnó enyú delu esé metṵ́ chi chi chi. Yé dégboó yε delú mebe, esé ne enyú delu wyε ulua.

⁴ Me nfyε metwó ne enyú gbene, ne nwyaaá gempwoge gétúgé nyú. Enyú défyε me metwó, yé elé esé dégené efwyale me nwyaaá nechachó dóó.

⁵ Yé gébégé esé dékwone melo Masedonia, yé mmye dégbeé cháchá wó. Bwó áchwó esé ne efwyale matimati. Wena bwó áwamege ne esé, né mmu matwó se déwyaá εfo. ⁶ Yémbwó Esowwó muú afyεé bwó abi awyaaá gepwa metwó eshye, afyεé esé eshye ndere Titos achwó. ⁷ Esé débwó fó eshye wye elé gébégé ji achwó wó, debwó ntó gébégé ji agaré esé ndere enyú ntó défyεé ji eshye. Agaré esé ndere enyú déshyagé mangε me, ne ndere enyú désomege dóó né gyεé ayi dépyεé. Agaré ntó esé ndere enyú dékpome mmye manja me. Nwúgé mbwó metwó εgwó me ne enyú dóó.

⁸ Yé εβε elé nnó ηwe ayi me mbwó nsame enyú, apyεé enyú débwó mesome, me nsome fó ndere nsame ji wó. Me mbwó nlú ne mesome gébégé ngene nnó ηwe yémbwó apyε enyú debwó mesome né mboó gébé. ⁹ Nana metwó εgwó me, εpófó gétúgé me mpyεé enyú debwó mesome elé lé gétúgé mesome εwémbwó εpyεé enyú dékwaré. Gé gefógé mesome εwé Esowwó akεlege mbwó. Ndere elémbwó, esé dépyε fó enyú debwó únómé wó. ¹⁰ Mesome εwé Esowwó akεlege εpyε lé nnó Esowwó áwene gemége muú. Gefwógé mesome εwéna εchwó fó ne achyε me. Yémbwó mesome εwé bwó mme εchwó ne negbo. ¹¹ Gegé yé gefwógé utwó εbi mesome εwé εgwó Esowwó metwó εpyεé εta nyú. Epyε enyú dese mechwó εwéna ne eshye, εpyε enyú déwyaá metwó manleré nnó enyú depó ne εbwó né mechwó εwémbwó. Epyε metwó εso enyú ne majya abwólé enyú mme, εpyε enyú déshage nnó

debe meko ama ne me, εpye enyú dékpane gechyéé mampye genó eyi gelú cho. Εpye enyú dékpome mmye manchyéé εfwyale mbaá muú ayi apye gyéé. Εpye enyú déleré né yéndé meti nnó enyú depó ne εbwó né mechó εwéna.

¹² Nðere elúmbó, yé elé me nsame ηwe yina, nsa fó gétúgé muú ayi apyeé gabo yina wó. Yé εβε lé gétúgé muú ayi agene εfwyale gétúgé gabo yimbo. Nsa lé nnó mpye enyú dékaá né mβε ushu Εσωω gefóó eyigé dékpane gechyéé mampoó εsé. ¹³ Getú eyigémbó, enyú défyéé εsé εshye.

Ne genó eyigé fó eyi gepyeé metóó εγóó εsé elé gétúgé metóó megomegó εwé Titós abóó gétúgé enyú ako dépye metóó ekwene ji mmu. ¹⁴ Me mbo ngaré Titós gefóó eyigé me nwyaa gempogé gétúgé nyú. Enyú déchye me mekpo unó wó. Ne wyε ndere geno eyigé me ngaregé enyú yéndégébé gelú wáwálé, mbántó ne unó bi εsé dédoó εbwó εwome gétúgé nyú né mβε ushu Titós úlú wáwálé. ¹⁵ Titós ama abó gejeé ne enyú ako dóó ndere ji atee gefóó eyigé enyú debo déwuú ne ji, ne ndere enyú déselé ji déweré ne εfo metóó. ¹⁶ Ne nana metóó εγóó me ne enyú gétúgé me nnere metóó wa meko ne enyú né mbaá yéndégenó eyigé dépyeé.

8

Gefóó eyigé bóó Εσωω áchyege échye

¹ Anme sé, εsé dékelege mampye enyú dékaá gefó eyigé machomelé bóó Jisós né Masedonia áleré galógaló Εσωω né genwá gebwó. ² Εfwyale εwé εbwó ágene eja dóó ete εbwó né mmuameno yémbó áwyaá wyε metóó megómégó gbene εwé εpyeé εbwó áchyeé echye byagebyage ye lé εbwó álu gekpo.

³ Εβώ άchyeέ echye ndere ebwó áwyaá, ne nkágé garé nnó eja kpaá epwóó amu, ne áchyeέ yé muú akpea ebwó wó. ⁴ Ashii nene esé mmye nnó dépye ebwó ntó ágé meti mampógé bóó Εσωω. ⁵ Genó eyigé ebwó ápye, gepwó ndere esé debó défere. Εβώ abó kpe mbe áchyeέ gemεge bwó mbaá Ata Εσωω ne áwyaá metóó mampye genó eyigé Εσωω akεlege, áchyeέ gemεge bwó eta sé. ⁶ Titos ne alóó ula manse echye ewéna né geluagé nyú nnó dépoó ubya bó né Jerosalem. Getú eyigémbó, esé dékpea ji nno akeré áchwó apoo ényú déneré mampye gecháchágé utóó bina. ⁷ Ényú délu menó mbe né yéndé meti mamfyε metóó ne Εσωω ne eshye, mangaregé deporé Εσωω chánéné, mankágé wáwálé ayi alu wyéé chánéné, manchyeέ gemεge nyú geko mampye utóó Εσωω, mamboge gejeé ne esé dóó, esé ntó dékεlege nnó ényú ntó débε menó mbe né mechó manchyege echye ewéna ne matóó nyú mako.

⁸ Me njógé mbó, epóó nnó ημερεge ényú mekpo mme nnó débó mampyεgé mbó. Me ngarége lé ényú nno bóó abifó ákpane géchyeέ ápoógé ate. Ne nkεlege nnó nkaá ndere ényú ntó débóó gejeé wáwálé ne bóó abifó. ⁹ Ényú ambóó dékaá galógáló ayi Ata sé Jisós Kras alere. Ji abó awyaá gefwa, yémbó akwe gekpo né galógáló nyú, nnó gétúgé gekpo eyigé ji akwene ényú débε ne gefwa.

¹⁰ Né mechó ηka yina manchwó, majyεé ami me nchyege ényú malu nnó elú galógáló nnó ényú dénerε genó eyigé délóó mampye ημε ενiné nju. Ényú ne débóó mbe mampye genó né mechó ewéna ne ényú ntó ne debó delu yé bóó mbe abi áwyaá metóó mampyεgé geji, ¹¹ nnó déneré mampye utóó

bina ne gefɔ́gé metɔ́ ɛwé enyú délɔ́ ula. Ne nerege ubi ne genó eyi déwyaá né amu. ¹² Ne mbɔ́gé muú awyaá metɔ́ machyéé, Ɛsɔwɔ́ aselé genó eyi muú awyaá manchyéé ɛpɔ́fɔ́ ɛyigé ji álá pɔ́ ne geji.

¹³ Me njɔ́gé mbɔ́ ɛpɔ́fɔ́ nnó mpyéé mmye ɛpwyágé bɔ́ abifɔ́, enyú déwuúgé ubale. Nkɛlege lé nnó yéndégenó gebe janja eta enyú ako. ¹⁴ Ne nana ayi enyú déwyaá gejame, kárégé ne bɔ́ abí álá pɔ́ ne genó nnó ɛbwɔ́ ábɛgé ne gejame, meso gébé enyú dela depɔ́ ntó ne genó ɛbwɔ́ ápóó enyú. Dépyegé mbɔ́ enyú ako débɛ janja. ¹⁵ Asá né mmu ηwe Ɛsɔwɔ́ nnó, “Muú yi anywere gejamégé menyéé, ábɔ́ fɔ́ menyéé ayi ajame apwɔ́ ji wɔ́, ne ayi anywere lé gachyéé, abɔ́ ayi akwané ne ji kwanegé.”

Pɔ́l atɔ́ bɔ́ Titɔ́s nnó ájye áse ɛchye Ɛsɔwɔ́ getú jii

¹⁶ Yémbɔ́ matame mabɛ ne Ɛsɔwɔ́ ndere apye Titɔ́s awyaá gefɔ́gé metɔ́ ɛwé ɛsé déwyaá mampóó enyú. ¹⁷ Ɛpɔ́fɔ́ wyɛ lé getugé ɛsé dékpea ji ne ji achwɔ́ eta nyú wɔ́. Ji mbɔ́ abɔ́ awyaá me metɔ́ manchwɔ́ póó enyú, getú ɛyigémbɔ́ ne jimɔ́ abɔ́ ashúú me manchwɔ́ gé enyú. ¹⁸ Ɛsé détɔ́me mbɔ́ ji ne nte menɛme ayifɔ́. Nte menɛme yina alu muú ayi bɔ́ afɛ́ge utɔ́ bíí né machomele bɔ́ Jisɔ́s ako néndé ji agaregé abya melóméló chánchá. ¹⁹ Menɔ́ genó ayi fɔ́ alu nnó machomele bɔ́ Jisɔ́s ntó ájyaá ji nnó ɛsé dékɛne ne ji ulua dépyege utɔ́ ulúúlú bina. Ndere dépyéé mbɔ́ uchwɔ́ ne ɛnógé mbaá Ata, ne ulerege ntó nnó ɛsé déwyaá metɔ́ mampóó gé bɔ́.

²⁰ Ndere dépyéé utɔ́ bina ulua, ɛwémbɔ́ ɛpyennó ɛkágé muú fɔ́ aferé nnó défya delu mmu, défyéé ɛshye mangɛ nnó ɛkágé genó fɔ́ gebe gyéé né

gekpekpεge echye ewéna, ewé bɔ́ áchyεgé byage-byage. ²¹ Gétú eyigémbɔ ne esé démmye nnó dépye lé genó eyi gewyaá enógé né mβε ushu Ata jimbií, dékelegé mampye ntó genó eyi gewyaá enógé né mβε ushu yéndémuú.

²² Ne esé détɔme meηme sé fɔ ama nnó achwó ne εbwó. Esé démua me ji ndɔndɔ ne ndɔ, ji aleré nnó akpane gechyéé mampye utɔ́ Esɔwɔ. Yé nana ji awyaá metɔ́ mampɔ́ enyú néndé ji afyéé metɔ́ ne enyú dɔ́. ²³ Ne ushuú cháchá Titɔs, ji alu lé nte meηme ayi ápyeé utɔ́ ulua ne me nnó dépɔ́oge enyú. Ne ate aηme abifɔ na, álú lé bɔ́ déntɔ́ abi átané né machomele bɔ́ Jisɔs ayifɔ. Utɔ́ bwó uchwɔ́ ne enógé mbaá Kras. ²⁴ Nɔ́ere elúmbɔ, pyεge ndere njɔ́ mbɔ, mampye machomelé bɔ́ Jisɔs ayifɔ ákaá nnó enyú débɔ́ gejeé ne bɔ́ ne nnó εbwó ákaá nnó esé délú cho mambε ne gempɔ́gé gétúgé nyú.

9

Elú genó gelágélɔ́ mampɔ́gé bɔ́ Esɔwɔ

¹ Me mpó sé ne genó eyigé mmagé sa enyú né mechɔ echye ewéna mbaá bɔ́ Esɔwɔ. ² Me nkaá nnó enyú déwyaá metɔ́ manchyeé echye ewéna. Getú eyigémbɔ ne me nwyaá gempɔ́gé gétúgé nyú né mβε ushu echomelé bɔ́ Jisɔs né Masedonia nnó enyú echomelé bɔ́ Jisɔs né gebagé mewaá Akaya déwyaá me metɔ́ machyeé echye ewéna te ηme eniné njú. Ne gechyéé eyigé enyú dékpane machyeé, gepye gejamé gé εbwó abifɔ ábɔ́ metɔ́ machye gé ntó. ³ Ne me ntɔme aηme bina eta nyú nnó ékágé gempɔ́gé eyigé esé déwyaá gétúgé nyú

gebe lé meno detu. Ebe lé nnó enyú dékpome mmye ne echye nyú ndere me njóó nnó dépyéé nye. ⁴Mbógé b́óó f́ó átanega mb́o né Masedonia áchwógé ne me ewú, ne ágegé nnó enyú dékpome f́ó mmye mant́o eyi nyú ñka ẃó, mekpó uńóó ewé ebéé nye ne esé ne enyú ejame nye d́óó néndé me ngaré me ebẃó d́óó ndere enyú dékpome me mmye manchyeé. ⁵Ndere elúmb́o, me nferé nnó eĺo nnó mkpea aḡme bina ab́o mbe achẃó apye enyú dékpome mmye ne echye ewéna, ewé enyú dényémeno manchyeé, nnó ebe lé genó eyigé enyú amb́óó déwyaá me met́óó manchyeé. Ebegegé f́ó eyigé aḡmerege enyú mekpó mme nnó déchyeé echye.

⁶Tege nnó, muú ayi apéné mbwe gachyeé, ab́óó ntó mbwe gachyeé, ne muú ayi apene mbwe gejame ab́óó ntó mbwe gejame. ⁷Muú aké achyegé echye, achyeé ndere ji aferé né met́óó wuú nnó achyegé. Achyegé f́ó ne manse amé eké aḡmerege ji mekpó né mme. Néndé Eśowá ab́óó gejeé ne muú ayi achyegé echye ne met́óó meǵomeǵo. ⁸Ne Eśowá akágé chyeé enyú uńó bi ujame upẃóó yé ndere dékelegé nnó yéndégébé debe ne yéndégenó gejame nnó délerege uĺóó melu matimati. ⁹Wye ndere asamé né mmu ḡwe Eśowá nnó, “Ji achyegé echye byagebyage mbaá ubya b́o ne uĺóó melu ebi ji alerege, áteé ubi te kwyakwya.” ¹⁰Eśowá ne achyegé b́óó mbwe ayi apéné ne menyéé ayi ebẃó ányéé, ji áchyegé nye enyú mbwe ayi dékelegé ne apyeé nye ji áwe áfyé gejamégé mbwe ayi atanega né uĺóó melu ebi enyú délérége b́óó. ¹¹Eśowá apye nye enyú déb́o gefwa né yéndé meti nnó déchyegegé echye byagebyage yéndégébé, nnó esé dékpagé

εχھے nyú déχھےγέ bṓs, gejame bṓs atamege Εσωω né genó εγίγε ενυú déπυέ. ¹² Néndé εχھے εwé ενυú déχھے έ επυε fṓ wυε lé nnó bṓs Εσωω άγενέ unó bi ubṓ ulíí εbṓwṓ, επυε ntó nnó εbṓwṓ άχھےγέ gejamégé matame mbaá Εσωω. ¹³ Gétúgé ενυú déχھے gefṓgé εχھے εwéna, elere bṓs ufṓs bṓs abi ενυú délú, ne εbṓwṓ átamege nυε Εσωω gétúgé ενυú déπυέ genó εγίgé abyá melóméló Kras ayi ενυú défyέ metṓs wυε ákelege. Ne átamege nυε ji ntó gétúgé εχھے εwé ενυú déχھےγέ εbṓwṓ ne bṓs abifṓ byagebyage. ¹⁴ Εbṓwṓ ánene nυε mmye gétúgé délere galógáló Εσωω né γεηwáγε ενυú. ¹⁵ Détamege Εσωω gétúgé εχھے wuú εwé ji achھے έ εsé εwé dela dékágé nkane démege.

10

Εσωω ne ajyaá Pṓl nnó abε ηgba Jisṓs Kras ne achھے ji utó

¹ Me Pṓl nkpané ενυú geká. Bṓs ajṓgé áké gébégé me mbεgé ne ενυú nfṓs amε nyú njṓgé depṓ pere ne εfṓ, nlá mpṓ ne ενυú nfṓs fṓ ne nsame ενυú bṓ ηwe áto áto. Me nnene ενυú mmye né mabṓ Jisṓs Kras muú alú nyame ne pere nnó, ² ékágé ενυú déπυε me njṓ mejṓs ne meko metometo gébégé nchṓwṓgé εwú. Me nkágé jṓs mejṓs ne meko metometo mbṓgé me nkεlege manjṓs ne bṓs abi ajṓgé nnó εsé déπυέ utṓs bina ndere bṓs mme άπυέ. ³ Elú wáwáλέ nnó εsé delú fa mme yina, ne yé elé delú fa mme, démmυέ fṓ be εbi bṓs mme ámmυε. ⁴ Néndé unó ummye εbi εsé démmυέ be ne ubi upṓ fṓ εκέ εbi akwaá. Yémbṓ εsé démmυε be ne unó be utó utó bi Εσωω achھےγέ εsé, ne

détyaá malu ujwólé ató ató ayi bós mawáme sé ábige. ⁵ Détyaá ntó yéndégenó eyi géchwós ne mbeé manyege, ne eyi getenege ukóló gegbéé nnó bós ákagé f́ó meti Esowó. Dépyene yéndégenó eyigé bós áferege, dépyéé ebwó áwuú ne Kras. ⁶ Mbógé enyú déleregé nnó déwuú ne Kras ne matós nyú mako, efembó ne esé dékpomege mmye manleré chuchu mbaá bós abi alá wuú f́ó ne Kras.

⁷ Enyú dépelé unó bi utome ne me elé né mfaá mfaá. Mbógé muú aferegé nnó ji alú muú Kras, abó mamfere chánéné ákaá nnó esé ntó delú bós Kras ndere ji. ⁸ Yé me mbe elé ne gempogé gachyéé mpwó ndere mbó nlú mambé gétúgé uto bi Ata achyéé esé, mmye egboó f́ó me, néndé ji achyéé esé uto bina nnó dénywerege enyú nywerege epófó mantya enyú tyaá. ⁹ Me nkélege f́ó nnó ebe eké bó ηwe abi me nsame enyú ápyéé mbó lé nnó enyú debó efó metós. ¹⁰ Me njógé mbó gétúgé bós ajógé aké, “Bó ηwe abi me nsame eta nyú, mejós ewé elú wyéé etóó dós ne etaá bós metós.” Aké, “Gébégé mbégé ne enyú nkwené gebwa, mejós wa ekpene f́ó bós matu.” ¹¹ Bós bimbo abó mankaá nnó unó bi esé désame eta nyú gébégé dela depó ewú, wyé elé ubi ne esé débégé nyé ewú ne enyú dépyéé.

¹² Yé bíi ummaá esé demege f́ó mmye ne bós abi aké ebwó aηea geme. Ebwó ámege lé utó bwó ne ate manleré nnó aηea geme. Ewéna eléré nnó ebwó álú ukenkené bós. ¹³ Né eta sé, esé débéé f́ó ne gempogé dépwó ndere delú mambé. Gempogé sé gekwyage lé né mbaá utós ebi Esowó achyéé esé nnó depyegé enyú ntó delu né geluage utós bina. ¹⁴ Te mbaá enyú ntó delú né utós bina, esé débéé f́ó ne gempogé dépwó ndere delu mambé gétúgé

nyú, néndé esé ne debóó mbε déchwó kpa τε eta nyú dégare enyú abya melóméló Kras. ¹⁵ Esé débεέ fó ne gempɔge dépwɔ ndere débóó mambε. Débεέ fó ntó ne gempɔge gétúgé utóó εbi bóó abi cha ápyεέ. Umεé sé úlú lé nnó metóó εwé enyú défyεέ ne Kras εwene εjyεge mbεmbε ne nnó utóó bi esé ntó dépyεέ né geluagé nyú uwene ndere Esɔwɔ akεlege, ¹⁶ nnó esé ntó dékεne dégarege abya melóméló né malo yifó ayi alú τετε ne enyú. Néndé esé dékεlege fó nnó débε ne gempɔgé gétúgé utóó bi muú yicha apyεέ né melu utóó wuú.

¹⁷ Asa né mmu ηwe Esɔwɔ nnó, “Muú aké abεé ne gempɔgé abε ne geji gétúgé genó εyi Ata apyεέ.”

¹⁸ Muú ayi abεé muú melóméló wáwálé, élé ayi Ata asele nnó apyεε chanéné, εpófó ayi jimboó ásele gεme ji nnó apyεέ chanéné.

11

Pɔl aké utóó bit upɔ fɔ genó gema ne εbi áηgbá gebyɔ

¹ Nnεne enyú mmyε nnó deko metóó dewú gekékénege mejóó εwé me njógé. Tagé matu déwú. ² Metóó εwé me nwyaá ne enyú emmyεέ demboó ndere εwé Esɔwɔ awyaá. Enyú delú eké maá mendée ayi me nshuú mantu ji neba né mbaá menɔ ama, ndere maá mendée ayi álá kaá mende wó, ne menɔ yimbɔ élé Jisɔs Kras.

³ Ndere elúmbɔ, me nwyaá εfɔ metóó nnó bóó ábwólege nyε enyú ndere danchomeló akpané défyá abwólé Ife, ápyε enyú délyaá depɔré Kras εtiré enyú dékwólegé chánchá ne matóó enyú mako. ⁴ Me njógé mbɔ néndé nge nnó enyú

dékamege yéndegenó kamegé. Yé muú achwó ne agaré enyú mechō Jisōs ayicha ayi εsé dela dégaré enyú wó, yé agaré lé enyú mechō mendoó ewécha ewé elá pó fś Mendoó Ukpea ewé εchwóó enyú mmye yé ama achwó ne gefōgé abya ayicha ayi álá pó fś abya melóméló enyú dékame ne ji, enyú dékamege fō wyε kamege, désele ubi amu apea.

⁵ Me nferé fō nnó bōó abi désele nnó álú angbá Jisōs abi ápwóó amu, ápwō me wó. ⁶ Yé εβε lé nnó me ngi fō ndere ajógé mejóó chánéné wó, me nkáge genó eyigé me njógé, dépye me enyú dékaá mbō matimati.

⁷ Me nshulé mmye ya mme nnó enyú dékwó ηgō, ngaré enyú abya melóméló detu, nnó me mpye mbō lé gabo? ⁸ Me mpye utóó né geluagé nyú, machomele bōó Jisōs né malō yicha achyεgé me ηka mfaá. Ndere mpyεmbō elú wyε eké εjoó ne njoó mbō eta bwó nnó me mpoó enyú. ⁹ Gébégé me nlú ne enyú, genó geké gelií me, nchyεgé fō muú nyú fō εfwyale nnó achyεgé me geji. Elé anme sé abi atane né gebagé mewaá Masedonia ne achwóó me ne yéndegenó eyi gelií me. Né gébé eyi gekoó me nchyεé fō enyú εfwyale nnó dépoó me wó ne yé nana me nchyεge fō enyú εfwyale né meti fō. ¹⁰ Me ngarege wáwálé ndere muú Kras ne gempōgé nnó nse maηka nyú wó. Ne yé muú akage gbε nnó mbεgé fō gebagé mewaá Akaya geko. ¹¹ Ulannó me nla ngigé fō nnó enyú depogé me? Nnó elú lé nnó me mbōó fō gejeé ne enyú wó? Εσωώ jimbií akaá nnó me mbōó gejeé ne enyú.

¹² Me npye wyε mβε mampyεge genó eyi mpyεé mbō nnó ngβε εκάgé bōó abi ásele gemεgé bwó nnó alú angba Kras ajyεgé wyεé mβε mandógé εbwō

εωωμε nnό άpyε wyε unό gefo eyi me mpyεέ. ¹³ Ufóo bóo bina άπό fó άngbá Kras bogébogé. Abwalege lé enyú bwalegé. Akene ágilege bóo ame nnό εbwó álú άngbá Jisós Kras. ¹⁴ Mechó εwéna ékágé pye fó muú álá menó mekpo fuú néndé gébé eyigé fo danchomeló abwalégé agilege bóo ame nnό ji alu ekiénné Esowó ewé echwóo ne genjbo. ¹⁵ Ne epófo genó geké mbogé baá utóo bií ntó agilege bóo ame nnό álu baá utóo Esowó. Ne efwyale ewé εbwó agené nyε ekwanegε nyε ne utóo bwó kwanegé.

Pól awyaá gempogé né efwyale ewé ji agene

¹⁶ Ne mmagé nyuaré ngaré enyú nnό ékágé muú fó aferé nnό me nlú gekékénegé muú. Mbogé muú aferεge nnό me nlú gekékénegé muú gogé me njóo mejóo ne gempogé ndere gekékénegé muú gejógé nnό me ntó mbe ne ekεke gempogé. ¹⁷ Mejóo ewé me njógé ne gempogé epófo Ata ne aké me njógé mbó. Me nké mpyεé gempogé njógé mejóo eké gekékénegé muú. ¹⁸ Ne te mbaá gejamégé bóo άpyεé gempogé ne unό bi akwaá ásele nnό njea gemε fa mme, me ntó mpyεé. ¹⁹ Enyú abi déké déwyaá défoo doo, matóo ágóo enyú dékógé metóo né unό bi ukékéné bó ajógé. ²⁰ Enyú dékógé metóo mbogé bóo ásége enyú ndere afwe yé ányéége enyú upwóo, yé ájyarege enyú mme, yé áké ábyaá enyú, yé ádoó enyú maka né ushu. ²¹ Wó oh, me mbó nwyáá gepwa ndere nla mpyεé ufóo unό bina eta nyú, jige me nte.

Ne me njyεé mbe manjógé mejóo eké gekékénegé muú. Yéndé genó eyigé muú abεé ne gempogé wyεé me ntó nkage mbεé ne gempogé wyεé. ²² Yé εbwó abε lé bóo Hibru, me ntó nlu. Yé ábε lé bóo Isreli,

me ntó nlú. Yé áβε lé upyáne Abraham me ntó nlú. ²³ Yé áβέ ελέ βός utós Jisós Kras, me njógé εκέ muú gebwós me mpwós ebwós. Eba utós upwós ebi bwós. Me nkpe denós ndónδός ne ndós mpwós ebwós ako. Atulé me ápwós ebwós ako, ne negbo nekoós me amε ndónδός ne ndós. ²⁴ Βός Jus áδο me utó esaá meso nekuú ne eni manáne ata. ²⁵ Βός Rom áδο me ne baá unós ndós ελεέ. Βός áτο me ne mataá ndós gamaá, makpe ágbelé esé né ebεé mega ndós ελεέ. Gébé eyifós me nchós bií krogelé utuú ne ηwómese manwógé nnyi. ²⁶ Né nekε ενiné me nkεne, nkoós né manoós negbo. Nnyi neké nekpa me. Anjo áké ájo me unós, ngé εfwyale né amu áτε βός Jus, nge chuchu né amu βός abi álá pós βός Jus. Nge εfwyale né malós kpakpa, ne malú ayi βός álá ájwólegé fós wyεé. Ngé εfwyale né ebεé mega, nge εfwyale né amu βός abi aηmaá amu nnós alu βός Jisós. ²⁷ Me mpyεé utós utouto mpwwaá. Gébé eyigé fós yé geja mbεlegé. Gébé eyigé fós mbεé mesa ne mmwólé manaá éwane. Gébé eyigé fós ntós njwólegé uwyaá mesa nyúu gefwene, gébé eyi fós mbεé fós ne mandeé makwerege mmyε. ²⁸ Yé ndεre unós bina upyεé me yéndé bií, ufεre ebi me nfεrege ndεre machomele βός Jisós abós mankéné úlú εκέ ελέ gekpekepegé metuú ne nkpane ενός me. ²⁹ Ndé muú ayi abεge ne gepwa né meti Esósωós fós byós ula ukórege me? Ndé muú ayi βός apyεgé ji apyεgé gabo metós εla esós fós me ne ebwós?

³⁰ Mbógé nnós me mbós mampyε gempóge, mpyεé né unós bi ulεre ndεre me nwyaá gepwa. ³¹ Esósωós nτε Ata sé Jisós muú débós mamfεge τε kwyakwya, akaá nnós me mbyógé fós gebyós. ³² Gébégé nlú né melo Damaskós, gómēna muú apyε utós né nteé

gefwwagé Aretas, atō bōō bō nku ábáme menombi gebamé nnó ánō melō ápye me. ³³Yémbō bōō fō áfyē me né mmu gesa, áshíí manyíí wyē atē me né empo ápwyaá manyíí nshulé mme mbó.

12

Amē geja ayi Pōl agēné ne nemeé eniné nekwene ji mmye

¹ Me jyéé wyē mbe mambē ne gempōgé, yé élé nsa fō alá pō wyéé, ne ngaregé wyē enyú amē geja ayi Ata alere me ne depō etiré ji apyēé me nkaá.

² Me nkaá muú Kras fō ayi aḡmē ale afyaneani, akpané ji ajyēé né mfaánebuú eniné mfaá mfaá. Wa akpa ji afē né menyammye wuú, wa afē lé né mendoó wuú, me nkaá wō, Eṣōwō ne ákaá.

³ Nkaá nnó akpa ji afē né melō genwá. Wa afē lé né menyammye wuú, waá lé né mendoó wuú, me nkaá wō, Eṣōwō ne ákaá. ⁴ Ji ákwónégé wyē, awu uchu ebí muú alá kágé garé, ne ákame fō ntó nnó ajōó ubi wō. ⁵ Me nwyaaá gempōgé gétúgé gefōgé muú yina. Me mpó fō ne gempōgé gétú ya membōó. Ne genó eyi gekáge pye nnó me mbe ne gempōgé ekosé unó bi uleregé gepwa ya wō.

⁶ Yé mbōgé me nkelegé mampye gempōgé, epyéé fō me mbe eké genḡekenégé muú, néndé me nké mpye gempōge ngaregé lé unó bi ulú wáwálé. Yémbō, me nshya nnó mpyéé fō gempōgé néndé nkelege fō nnó muú nyú fō áferé nnó me ḡea gēme dōó, mpwō unó bi me mpye ne ebi me njógé.

⁷ Ne mampye nnó ekáge me mbwēgé mmye gétúgé ukpēkpe unó bi Eṣōwō apyēé me nkaá, ji alyaaá nnó efwyale ekwe me né mmye. Eké lé

meshii ne afyεέ me mmyε. Efwyale εwέμβο ελί εκέ lé muú dentó danchəmeló ayi ji atəme nnó achwó apyε εκάγέ me mbwεgέ mmyε. ⁸ Me nne mmyε maṅáné aléé mbaá Eσωω né mechə εwéna nnó áfee me efwyale εwéna né mmyε. ⁹ Yέμβο ji ajó ne me aké, “Galógáló wa ayi me nlerεgέ bóó, akwane ne wə néndé gébégé muú abεgέ ne gepwa ne me nlerεge uto ba chánéné né geṅwá jíí.” Getú eyigέμβο, metó εgó me dóó mambε wyε ne gempogέ gétúgέ gepwa ya nnó uto Kras upyεé utóó né geṅwá ya. ¹⁰ Metó εgó me mbogέ me mβεgέ ne gepwa bóó aké ajuú me mashyε mmyε, ne apyεé nnó unó ubalegέ me mmyε, ammyéé amu ne me, ne achyεgέ me efwyale gétúgέ Kras. Néndé gébégé me mβεgέ ne gepwa gébé eyigέμβο ne me ntoó chánéné.

Mechə εchomele bóó Jisəs né Kōrent eta Pəl metóó

¹¹ Me mbə nkwe εκέ gekekenegέ muú né mejóó wa. Yέμβο enyú ne dépyεé me nlú mbə néndé enyú ne débə delú mamfεé me né mβε ushu bóó gétúgέ utóó bi me mpyεé. Néndé ye lé me nla nfu ye genó wó, bóó abi enyú deké álú áṅgbá Kras, ápwóó yé me né meti fó wó. ¹² Gébégé me nlú ne enyú nleré nnó me nlú ṅgbá Kras wáwálé. Nko metóó me mpyε ufelekpa né geluage nyú ne ukpekpe unó bi upyε bóó álaá mano mekpo fuú. ¹³ Ndé genó me mpyεé mbaá machomelé bóó Jisəs ayifo nla mpyεé eta nyú wó? Genó eyigέ me nla mpyεé eta nyú wó gelú nnó me ngii fó enyú nnó déchyεé me unó bi me nkelege wó. Né εgbε εwέμβο, mpyε gyéé jigé me nté.

¹⁴ Nana me nkelege manchwó nge enyú né maṅáné ayi agbeé aléé. Yέμβο nkelegé fó nnó enyú

déchyéé me genó gefó, nkεlege lé enyú ambóó epófó unó bi enyú déwyaá. Néndé baá meló fó wó apye unó ábele mbaá ante ne amma bwó wó, élé ante ne amma ne ápye ábele mbaá baá meló. ¹⁵ Metóó egóó me manchó yéndégenó eyigé me nwyaa gétúgé nyú choncho ne gemε ya. Ndere me nkerege enyú gejeé dóó nnó dékεlege mankerege me lé gachyéé?

¹⁶ Enyú ambóó dékagé nnó me ngii fó enyú nnó déchyéé me unó bi me nkεlegé wó. Yémbó bóó abifó né geluagé nyú ajógé aké, Me Pól nlú muú défyaa, mbwólegé enyú nselé unó mmyε défyá de-fya. ¹⁷ Me mbwólé mbó enyú nnó? Nnó me ntó me muú nnó achwó abwólé enyú ase unó? ¹⁸ Gébégé me nkpea Titós nnó achwó eta nyú ebwó ne nte menme se ayifó, nnó ji achwógé abwólé enyú ase unó nyú detú? Ngba, esé ne ji déferegé wyéé genó gemaá ne déwyaá ntó wyéé gepó gemma.

¹⁹ Ndó fó enyú déferegé nnó esé déjógé mbó mejóó ewéna élé gétúgé dékεlegé manga gemεgé se né mbe ushu nyú. Mbó fó wó, esé déjógé ndere Kras achyεgé esé eshyε nnó déjóó né mbe ushu Esówó. Aηme sé abi gejeé, yéndégenó eyigé esé dépyéé gelú lé nnó dépoó enyú déwene né depóre Esówó.

²⁰ Néndé nwyaa éfó né metóó nnó nchwógé ewú mbanegé fó enyú ndere nkεlege nnó enyú debe. Ne enyú ntó dégené fó me gefóó eyigé enyú dékεlege nnó me mbe. Nfóó nnó ndáfó nchwógé nyε, mbanegé enyú ndere déwamege mawame, défyéé amε né unó ate, désóó matóó ne ate, déseé use, déjógé ate mesomeso, déchóó mabó ate, dépyéé neηa ne dépyéé unó mmyε bulébulé. ²¹ Me nwyaa éfó né metóó nnó nchwógé Ata Esówó wa apyéé nyε me nkpa mekpo unóó gétúgé nyú, ne me nsomege nyε

ne manse amε gétúgέ gejamégé bᵔᵔ abi ápyε gabo álá kwᵔré matᵔᵔ bwᵔ alyaá gabo yimbᵔ wᵔ. Apyεé wyε depᵔ debodebo, ánane manane tametame, ne áwyaá metᵔᵔ mampyεgέ wyε unᵔ εbimbᵔ.

13

Pᵔl akwele mbeé mbaá εchomele bᵔᵔ Jisᵔs né Kᵔrent

¹ Γε νέηάνε ενι negbeé maᵔáne alεé ayi me nchwᵔᵔ mangε ενyú na. Nchwᵔgέ nsᵔᵔ nyε mpa wa. Ne εβεé nyε wyε ndεre ásame né mmu ηwe εσωᵔᵔ nnᵔ, “Bᵔ ntεε abᵔ mambe apea yέ alεé abi ágaregέ nnᵔ ákpa áme áγε ndεre muú yimbᵔ apyεé gabo.” ² Né νέηάνε ενiné negbeé maᵔáne apea ayi me nchwᵔᵔ nγε ενyú, nkwele ενyu mbeé mbaá bᵔᵔ abi apyε gabo. Nkwele ενyu ntᵔ mbeé mbaá bᵔᵔ ako ne nana ayi me nlú tετε mmagέ nyuare εwú nnᵔ gέbégé me mmagέ chwᵔ εwú, nlyagέ fᵔ εbwᵔ ájyε detú. ³ Tε mbaá ενyú dékεlege mankaá mbᵔgέ Kras ne apyεé me njógέ unᵔ bina, nchwᵔgέ εwú mpyε nyε ενyú dékaá mbᵔ. Kras agbaré fᵔ ενyú ne gepwa wᵔ. Ji apyεé lé utᵔᵔ né geluagέ nyú ne εshyε. ⁴ Gέbégé áwᵔmé ji né gekwa, ελερέ nnᵔ awyaá gepwa yέmbᵔ utᵔ εσωᵔᵔ upyε ji alu meβε. Εsé ntᵔ déwyaá gepwa ndεre déchome mmyε ne ji. Ne ndεre εsé ntᵔ dégbarege ενyú mbᵔ, utᵔ εσωᵔᵔ upyεé nyε ntᵔ εsé delú abε chóncho ne ji.

⁵ Cherege mmyε nyú chánéné déγε mbᵔgέ genᵔ εyigέ dékamé ne geji gélú ndεre Kras akεlege. Fwᵔrege gemεge nyú. Dékaá fᵔ nnᵔ Jisᵔs Kras alu ne ενyú wᵔ? Mbᵔgέ dela dékaá wᵔ εbyennᵔ ενyú dekwe nemua. ⁶ Nfερέ nnᵔ ενyú dékaá nnᵔ εsé dékwe wᵔ. ⁷ Yέmbᵔ, εsé dénene lé mmyε eta εσωᵔᵔ

nnó ékágé enyú dépye gyéé. Ndere dénené mbò, epófó nnó dékelege bòó áge ndere esé délu cho, elú lé nnó enyú dépyege genó eyi gélú cho. Yé ebe elé nnó bòó áse nnó esé dékwe. ⁸ Yé ema ebe nnó esé déchwoge dékagé pye fó genó eyi gégbéé wáwálé ayi abya melóméló agaregé. Dépyéé elé genó eyi gepyéé wáwálé yimbò asanege. ⁹ Getú eyigémbò, mbógé enyú débégé ne eshye né depòré Esòwò, yé esé déwyaá lé gepwa, matòó agòó esé. Dénene lé mmye nnó Esòwò apye enyú débene dékwane. ¹⁰ Me mbò mbe nsa enyú ηwe yina nnó ékágé me nchwógé ewú nse uto bi Ata achyéé me njóó mejóó metómetó ne enyú. Ata achyéé me uto bina nnó nywerege enyú nywerege epófó nnó ntyagé enyú tyaá.

Kwyakwya majyéé ne matame

¹¹ Né kwyakwya aηme ba, jwólégé chánéné, mmyege dénywòle mati ayi ájyéé gyéé. Wúgé majyéé ma. Bégé meko ama. Bégé nesò ne ate. Dépyégé mbò Esòwò muú abòó gejeé ne bòó, ne apyéé nnó bòó abe né nesò, abeé nyé ne enyú.

¹² Tamege ate ndere bòó Esòwò.

¹³ Bòó Jisòs abi alu we alòó enyú matame.

¹⁴ Nnēnemmye nnó galógáló Ata Jisòs Kras ne gejeé eyigé Esòwò gebe ne enyú ne nnó Mendóó Ukpea epye enyú débé meko ama.

Ν_{WE} menomenyεέ mekέ
New Testament in Denya (CM:anv:Denya)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Denya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Denya

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
c1c6a10b-c0b1-5242-bb46-153e2e25ddc7